

Miroslav Slana-Miros

KORANTOVO ZVONKLJANJE

Iz roda v rod so v tej stari, z raskavim jezikom časa zlizani hiši na robu polja, kjer se zemlja že vzpenja na griče s trtami, sejali življenje koranti. Iz roda v rod so ti duhovi prastarega verskega obredja za žitje in klitje blagodarili rast v domačije na gričevnatih obronkih. Vojna je potem razredčila mladeniče in pregnala duhove korantov, kajti koranti so sejanci življenja, ne smrti. Z novim časom socialističnih petletk so se mnoga dekleta raztresla po svetu, da zaslužijo marke za obnovo domov. Nekatera so se na tujem omožila. Ampak vsako leto pred pustom so sanjala sanje o kožuhovinastih korantih, kako vihtijo ježevke in zvončkkljajo s kravjimi zvonci okoli pasu, za njimi pa orači sejejo srečo.

Obrnil se je bil sončni kolut, kajti življenje je sestavljeno iz bežnih srečanj s srečo in dolgih slovesov, je razpredala Lizika svoje misli, skrčeno sedeča na hrastovi klopi v kuhinjskem kotu. Z rokami je objela noge, se z brado oprla na kolena in se odsotno zazrla v miš, ki je prilezla iz kota ter ovohala mleko v mačji skodelici. Miš je tvegala srečanje z mačko, tudi jaz tvegam, jo je prešinilo, sanjam svoje sanje in hrepenim po nečem trajnem, kljub temu pa se mi vse izmuzne.

Oj, kje so že tisti bajeslovni koranti, ki so od prvih dekliških let dalje vsako predpomlad brizgali sokove v njeno neugnanost!? Na hrastovi klopi se je zdaj počutila kot bicikl, ki ga že desetletje ni nihče prav pognal – zarjavela, navidezno okrnela, brez sijaja ujeta v vsakdan med poljem in vinogradom, hlevom in kuhinjo. O, Lizika-Lizika, zdaj so novi časi; celo papež nam je prišel povedat, da nas ima rad in na griču so v denacionalizacijskem postopku vrnili vinograd izgnanemu veleposestniku, a Lizikini materi ga je po drugi vojni dala država. Ne-ne, stari časi niso bili tako slabi, kot zdaj nekateri trdijo! V novih časih mnogi mladi rinejo v mesto, k McDonald'su na napol prebavljene sendviče, namesto da bi stopili v domače hleve in vinograde, ji je sršenasto mrgolelo po glavi.

Stisnila je zobe. Hm. Tudi predlani jih je bila stisnila, ko so popuščale njene duševne zračnice zaradi preslabo pritrjenih duševnih tesnil v njej, ker

jo je bil zapiti harmonikar z odpetimi hlačami naskočil kar v hlevu, češ babo in bicikl je treba uporabljati, sicer zarjavita! Zameril se ji je bil od temena do pet in še meter v zemljo, saj se je imela še vedno za dekle, ne za babo. Kaj bo gobeždačil ta alkoholiziranec, ki ga ne bi imela narisane niti na svinjskih vratih, kaj šele v postelji! Dedec je menda hotel utopiti žalost v vinu, ker se mu je izvoljenka poročila z drugim, pa je očitno to svojo žalost samo naučil plavati v vinu.

Razčustvovano je nekaj pričakovala – čas pa je dirjal kot ponorel žrebec. Nikoli se ni ustavil niti za sekundo. Kam?

To težko razmišljanje jo je vrglo s hrastove klopi h kuhinjskemu oknu. Zunaj je valovalo življenje.

Pred hišo so zazvonkljali koranti s šemami, ki so vlekale leseni plug in orale; sejalec pa je tresel v brazde pesek in šegavo vpil: »Orjemo, orjemo za debelo repo!« Druga šema je pred kuhinjskimi durmi nastavila koš. Lizika je radodarno vrgla vanj klobaso ... Ampak ko so maškare odskakljale, se je vnovič pogreznila vase; zavedajoč se, da potrebuje čvrste roke, ki bi z delom božale zemljo in njo. Širokoustih krivoustnežev z meglo v hlačah se je smukalo okoli nje že kar preveč, a je niso ujeli na limanice. Čvekasta soseda jo je bila sicer zbadala, da kdor izbira, ta izbirek dobi; ampak Lizika jo je zavrnila, naj najprej pogleda pod svoj prag, kaj je pod njim, da ga ne prestopi niti berač z leseno nogo, kaj šele kakšen drug dedec. Pa sta si bili skočili v lase. In zdaj sta na bojni nogi ...

Rada bi gradila. Želela je vzgajati otroke. Ampak ne tuje in tujce, ki bi na koncu prigomazeli k bolniški postelji ter se delali drage sorodnike za do-to. O, ko bi imela vsaj sina in hčerko, jo je stisnilo trpko spoznanje, potlej bi bilo vse drugače!

Popadlo jo je, da bi odšla daleč od vseh spominov in dekliških upov. Z rokama je udarila po hrastovi mizi, da je zdravo zabobnelo. Da, miza je bila še vedno trdna. Niso je nagrizli črvi. Za to mizo so upali, verovali v življenje in nasitili svoje drage prababica, babica in njena mati. Upanje je bilo kot žarek po nevihti, ko predre oblake. Da, neko izhodišče vendar mora biti tudi zanjo! Mora.

Naglo se je vzravnila. Ali se res trgajo njene korenine, ali bo še kdo vsejal seme odrešitve vanjo in ji še ni odpeljal zadnji vlak? Glasno si je rekla: »Letos ne bom sama kurentovala doma za pečjo kot stara koklja na slepih jajcih! Na ptujsko kurentovanje pojdem!«

Njen glas je napolnil kuhinjo kot elektrika pralni stroj na pralni dan. Z besedami, ki jih je slišala iz svojih ust, je tudi vanjo šinila posebna energija, da se je v trenutku počutila kot oprana.

Z rokavom je obrisala prah z okroglega zrcala pod porumenelo sliko moža s trnovo krono. Pozorno se je pogledala v obdrgnjeno steklo, skozi ka-

terega je iz zadnje strani tu in tam prebijala motna lisa srebrnkastega prema-za. Takšno je pač življenje, si je dejala; zmerom udarja skozenj kakšna lisa z druge strani. Da, podobe potemniijo tudi v spominu, ne le v ogledalu. Pa kaj!

Naličila si je ustnice. Našobila se je, da so se v motnem ogledalu prikazali njeni nekoliko potemneli zobje. Brž jih je pokrila z ustnicami. Spomnila se je pokojnega očeta, ki si je bil za večje praznike zdrgnil zobe z lesnim pepelom. Odprla je štedilnikova vratca, ovila okoli prsta mokro krpico, jo pomočila v pepel in si temeljito zdrgnila zobe. Izplaknila je usta s studenčnico in spet razprla ustnice pred ogledalom. Njeni zobje so se belo zalesketali tudi na tistih mestih, kjer je imela zalivke.

Zadovoljno se je nasmehnila v zrcalo. Kaj naj si misli o sebi? Vsak dan se je videla v istem ogledalu, zato ni mogla oceniti, je krivo ogledalo, ali ona. Na ulici bodo že videli, da še ni za odpis, da je še vredna greha!

Vsak dan je živela sama s sabo. Niti enega samega dne ni mogla preskočiti, niti ene samcate urice življenja odvreči – vse so se je neizbrisno držale. Tudi najbolj črne in zoprne čase je morala preživeti. Nenadoma ni videla razlike med pustovanjem pred leti in letošnjim kurentovanjem. Ni je marala videti. Kar je, to pač je, je zamrmrala.

Mladostno si je naravnala pričesko. Ustnice si je naličila s svetlejším lakom, ki ga je našla v predalu. V torbico je vtaknila tri lepo izvezene, oprane in zlikane robce. Oblekla je tesno prilagajoči se kostum in obula »špičake«. Taka se je odpravila v »life«, kot je rado reklo dekletje z griča, ko je šlo v soboto zvečer v disko mimo njene hiše.

Pred domačo hišo jo je mlado sonce obličilo z nežnimi odtenki, da je bil njen obraz videti mlajši in srečnejši. Med ljudi jo je gnala demonska sila dneva. Da, kurentovanje je najlepše pri dnevni svetlobi. Kar zaplesala je pred oknom in se še enkrat pogledala v okensko šipo. Pa kaj! S prihajajočo pomladjo še ptice ponorijo, pa ne bi človek!

Soseda jo je ljubosumno opazovala izza zastrtega okna. Grizlo jo je, kaj Lizika namerava, da se je okrancijala kot novoletna jelka? Hja – sosedi je bil odpeljal zadnji vlak. Zato je zdaj grenko zavzdihnila za oknom. Lizika se ni zmenila zanj, temveč je oddrobencijala po bregu na avtobus. V sebi je začutila drugačnejši dan, kot so bili dnevi, ko je z ruto na glavi in v gumijastih škornjih kidala gnoj iz hleva, orala na polju in škropila trte v vinogradu. Da, včasih si še rok ni utegnila umiti pred jedjo. Morala je biti gospodar in gospodinja, kajti zemlja je vredna samo toliko, kolikor veljajo tvoje roke ...

Na ptujskem kurentovanjskem prizorišču so se podile frkljice v kavbojkah, širokih bundah in z račjimi plavutmi na nogah. Za njimi so frčali frkolini v pisanih maskah. Lizika jim je zavidala – kakor poprej nje prismuknjena soseda. Ampak niti ena deklica ni imela v rokah robca! Zato je vzela iz torbice najlepše izvezeni robec. Bogsigavedi, ali so frkolinke sploh še vedele,

kakšna demonska sreča za korante so dekliški robci? Nekoliko nahodna deklica si je obrisala nos v papirnati robec in ga brezbrizno odvrгла v smetnjak. Koranti pa so se kljub temu zapodili za njo, jo obkročili in ji stikali po žepih za robcem. Lizika se je samozavestno nasmehnila in dvignila roko z robcem. Koranti pa ga niso opazili.

Poparjena se je ozrla na koranta za sabo. Manjši je snel masko in si obri-sal znoj: »Oh, prej bi našel devico kot dekle z robcem!« Starejši je pritegnil: »Na žalost. Že več let nisem zaplenil robca.«

»Pa pojdiva plenit haložana v gostilno!« je predlagal prvi.

Lizika je premerila koranta, ki si je spet nadel masko. O, ko bi imela ta-kega silaka v hiši, bi cveteli polje, vinograd in ona! Naenkrat ji je spet zaigra-lo srce. Izzivalno je stopila med mlade korante in zavrtela robec, v katerega je bila sama izvezla pisane rožice. Ampak bolj je vrtela robec, bolj so ti krat-kovidni demončki divjali mimo nje. Čedalje večja gneča ji je godila. Razpo-sajeni vriski so ji prijetno zagomazeli po koži in ji dramili koprnjenje. Iz sta-rega odprtega avta je mahal možakar, preoblečen v Ivana Krambergerja; v usnjeni suknji in kapi ter z varilnimi očali je vpil: »Kupte mojo knjigo! Dnar je za reveže!« Preglasil ga je mali klovn, ki je na zverženo staro trobento igral vojaško budnico. Maškare vseh sort so hitele proti prizorišču za povor-ko. Vrvež jo je vsrkal vase kot reka ribo in jo zdrenjal v ozko ulico. O, bog, kako lepo ji je bilo pri duši, ko so jo telesa v gneči potiskala sem in tja.

Čas na maškaradi je tekel, kot da se mu mudi v noč. Lizika pa je iskala svoje sonce. In ko so se maškare že redčile, se je glasno vprašala: »Mar so res vsi kurenti pijani in slepi, da ne vidijo robca?« Iz torbice je vzela še en robec. Neuspešno ... Ampak nekoč, častna beseda, so se bili ravšali za njene robce; pritiskali so jo bili k sebi na mehke kožuhe, da ji je pohajala sapa in je vri-skala od sreče. Robca ni nikoli izpustila kar tako, temveč si ga je moral ko-rant priboriti. Marsikateri mladenič se je pri tem oznožil, kajti znala je krčevi-to stisniti v dlan tkaninasto bogastvo. Niso ji ga izpulili zlahka. Da, nekoč ... Nekoč bi lahko šla delat v mesto, v tovarno mila. Danes bi imela mehke in bele roke. Pa je raje ostala na domači krpi zemlje, v koči, v kateri se je bila rodila in kjer je bila nekoč najsrečnejša. Ja, nekoč se je podilo za njo veliko korantov. Nobeden ni bil zadosti dober zanjo. Tisti čas bi jo bil na kurento-vanju kmalu ulovil korant z rogovi; ves večer jo je potem vrtel na veselici, nato sta vso noč izganjala demone iz njene postelje. Ha. Z njim je bilo lepo – en teden, dokler mu je stregla v postelji. Čez teden pa je spoznala, da redi v postelji kroničnega pijanca, katerega ljubica je bila kupica, ne ona. S kožuhom vred ga je vrgla prek praga. Soseđa je dogodek, jasno, videla. Poučila jo je, da metanje korantov iz hiše prinaša sedem let srčne nesreče. Pa saj ni vrgla prek praga koranta, temveč pijanca, po tem ko so pusta že poko-pali in so se ljudje odpravili v vinograd rezat!

O ja, srečala je tudi še drugačnejše! Nekaj let po zapitem korantu bi bila kmalu pred oltarjem s postavnim mladeničem iz sosednje vasi. Vrtnice so ji ga kar zavidale. Načrtovala sta že gradnjo novega gospodarskega poslopja za kravo in prašiče. Pa ga je ujela nevihta, ko se je s koso na rami vračal s travnika. Nenadejano je treščila vanj ognjena strela. Namesto svatov je Lizika gostila pogrebce ... Nekaj let po pogrebu jo je omrežil ciganski temnolasec. Zanj je zagorela kot smolnato poleno v pomladnem kresu. A grdo se je osmolila, kajti že čez mesec jo je kot strupena puščica zadelo sporočilo, da ciganček v vaški gostilni veseljači in popiva na račun njenega posestva; sicer pa naskoči vse, kar mu ne zbeži na drevo ali v vodo. Kar v gostilni ga je zagrabila za rogove. Na točilno mizo mu je vrgla sveženj njegovih še neopranih gat in srajc in mu zagrozila: »Če se mi še prikažeš pri meni doma, ti bom z vilami prebodla tvojo lažnivo rit! Gostilničar, zdaj pa še ti opravi z njim, naj ti plača svoje dolgove!«

Odleglo ji je bilo šele tedaj, ko so cigana prijeli policisti zaradi številnih prevar in krajev. Ne, z Liziko se ni bilo šaliti; bila je sama svoja ministrica za obrambo in vojščakinja! Zajedavcev še na solati ni marala.

Kakšna škoda, da ne moreš srečnih trenutkov zadržati vsaj za nekaj let, je pomislila zdaj, na ulici sredi Ptuja. In spet jo je popadla nekakšna obsedenost, da se je pognala naprej, kot da hoče dohiteti poslednji vlak, ko se že premika s postaje. Iz nje je udarila njena zatajevanost, pa je divje odplesala v največji vrvež in tam vriskala ter vihtela robca. Njeni vriski pa so bili čedalje bolj podobni Prešernovemu verz: »Ko brez miru okrog divjam ...«

Pričakovala je veliki trenutek, da ji korant vzame – ne, ne devišstvo, ker ga je bila podarila tesarjevemu sinu, temveč robec. Pravzaprav mu devišstva ni posebej podarila, ampak se je zgodilo samo po sebi. Ko ji je pomagal spravljati seno na senik, se je ulil dež. Dve uri je lilo. Imenitno je bilo. Takrat je imela komajda sedemnajst let. Pri osemnajstih se je hotel z njo poročiti, pa mu je rekla, da je še premlada. Zato je odšel delat v Nemčijo, da tam zasluži za avto in se vrne. Tam pa ga je premamila svetlolasa hčerka lastnika tovarnice. Zaljubila se je bila v njegovo moškost in mišičatost. Ni minilo leto, ko sta se poročila in fant je ostal na tujem. Hm, zdomstvo seka najhujše srčne rane. Zasuče ti življenje in nepričakovano ti spolzi iz rok najdražje. Najdražje? Ali je svoje najdražje bitje sploh že kdaj srečala?

Sredi maškar na ulici, ob spominih, jo je jedko streslo. Jela si je dopovedovati, da najlepše v življenju šele pride. Hm, tako je mislila tudi nekoč. Zdaj se je zalotila, da še vedno skače, maha z robcema in huška, četudi so se maškare medtem že razredčile, koranti pa so hiteli v točilnice.

Upočasnila je poskakovalski ritem. V njej je plalo in vrelo in kurentovanje je zadobilo grenak priokus ... Ustavila se je. Ali naj se napije ali naj potegne črto proti domu, kajti dan se je počasi poslavljaj!

»Pa kaj me luna nosi, ali kaj?« se je skušala ukrotiti. Zakrivila je vrat proti nebu. Na vzhodni strani, med strehami in zvoniki, tam, za visoko kabelsko anteno, je visela z neba luna. Nekako omotično se je risala na nebu kot veliko zelenkasto rumeno oko norega psa. Lizika ji je žugnila: »Čuj, ti, nosiš ti mene ali jaz tebe?«

Ni dobila odgovora. Hotela se je dotakniti s svojimi očmi, jo začutiti v njenem kozmičnem bistvu, pa se ji je naglo skrila za oblake. Ampak preden se je skrila, se ji je zazdelo, da se je v resnici za hipček dotaknila in doumela skrivnost njenega vesoljskega kroženja.

Počasi je stopala po ulici. »Ni še vsega konec«, si je prigovarjala, »če ne drugega, sem si med maškarami dala duška in se zdijala.« Priklicala si je nasmešek na usta, a globoko v duši so se drenjale solze. Samo malo je bilo treba, pa bi burknile na plano. In mogoče bi celo burknile, ko ne bi proti njej pricingljali krivousti koranti. Največji korant z vencem čebule okoli ježevke – in s pisanimi dekliškimi robci, navezanimi okoli pasu z zvonci – se je zaka-dil naravnost proti njej. Iztegnil je roko po njenem robčku. Presenečena je odskočila, kot da hoče uiti nepričakovani sreči. Toda nato je obstala kot vkopana. O, Jezus! Opazil je njen robec!

Korant se je ustavil, nato pa počasi stopil k njej. Njegova bližina jo je čudno stresla, ko je s koščeno roko prijel za njeno, da ji vzame robec, rekoč: »Tako lepo izvezeni robček bo zdaj moj. Takih ni več.«

Izzivalno je skrčila pest: »Hej, tvoj bo, če mi ga uspeš vzeti!«

»O, sedem ježevk in trije ježi, nič lažjega!« je zagrmel. Ampak ni šlo zlahka. Trdo sta se zravšala za robec. Lizika je to grobost začutila v srcu kot božanje. In medtem, ko so zvončkljali okoli njiju drugi kurenti, kot da naenkrat vsi poznajo pomen robca, se je ustavila in namerno izpustila robec. Zbala se je, da ji ne bi zbežal poslednji korant. Okoli njiju pa so še kar zvonili, kot da je velikonočna nedelja, ne pustni torek.

Korant si je zmagoslavno zavozljal robec za zlizani pas med zvonce in druge robce. Odločno je prijel Liziko za roko: »Zdaj pa moraš na pijačo z mano!« Ni čakal odgovora. Pomahal je skupini korantov in jo povlekel v topel lokal, osuplo zaradi naglega zasuka.

Vse se je zavrtelo naglo kot v filmu. Nenadoma je stala v točilnici s korantom v ponošenem kožuhu. Ko je snel magično masko, je zagledala pred sabo koščeni obraz vdovca Vaneka iz sosednje vasi. Uj, kako možat je, jo je prijetno spreletelo po hrbtu! V medlem soju gostilniške svečave se ji je zdel njegov obraz najlepši, kar jih je kdaj videla. In ko sta nazdravila s pivom, se je nepremagljivo dotaknila njegovih, ob senceh že nekoliko sivkastih in oznojenih las: »Pod to masko imaš pa toplice.«

»Zato se odžejajva!« ji je dal vrček. Željno je pil, jo prijel okoli pasu in stisnil k sebi na kožuh: »Pij! Ne drži se kot nuna na banketu!«

Začutila je, da ima suhe ustnice – ampak od srčne žeje in vznemirjenosti. Nagnila je vrček. Pivo je ni odžejalo. Ojunačila se je in nastavila vrček na kurentove ustnice: »Pomagaj mi, nisem vajena piva!«

Družno sta srkala iz istega vrčka ter se iskreče gledala in gledala in govorila, govorila in klepetala kot stara znanca.

Kakor je še malo poprej hotela iti sama domov, tako se ji zdaj nikamor ni mudilo. Imela sta si veliko povedati. Ko jima je, zaradi pijancev, ki so se žlevili za točilno mizo, zmanjkalo besed, jo je prodorno pogledal: »Ali misliva zdaj enako?«

V njegovem pogledu je, kot da je še pubertetnica, začutila svežino plavic, ko poleti cveto med pšenico. Pomenljivo se je nasmehnila: »Ja. Pojdiva k meni na kozarček vina. Pravijo, da kdor pije samo pir, ima v hlačah prevelik mir.«

»Ej, si mi ti prav žmahna prlečka! hahaha!« je z eno roko objel njo, z drugo pa korantovo masko.

»Po očetu sem res prlečka, po materi pa lukarka! Varuj se me!« mu je z brusila, ko sta stopila iz lokala ...

Pozabila je na čas, raskave roke, še na jutri, ki tako ali drugače pride; na streho, ki doma kaže rebra in jo je treba prekriti, na trhla hlevska vrata, na vinograd, ki čaka motiko. V njej je rožnato zaplesalo. Ej, koranti resnično odženejo zle demone!

Na poti domov, ko je luna že zdavnaj pregnala dan, je Lizika gledala prebujajoče se Vanekove oči. In ko je občutila na licih njegov neobriti osatasti poljub, se je okoli nje razcvetel njen grič, kot da je že maj, kot da sosedje ne gledajo kabelske televizije in se ravninski kmetje ob Dravi in Ščavnici ne vozijo več po čebulo v Avstrijo, ampak jo spet pridelujejo doma.

Med polji mu je šepnila: »Veš, slutila sem, da nekje si. Toda nisem več upala, da te bom srečala.«

»Tudi meni se zdi, kot da sem vse življenje iskal prav tebe. Vidiš, upati je treba, Lizika, upati, pa se vse uredi!«

»V dolgih letih sem spoznala, da upanje samo podaljšuje trpljenje, kadar se ujameš v mrtvem krogu, kot sem se ujela jaz. Življenje je treba krepko. Takole!« ga je šegavo prijela za pas z zvonci. Prek polja ga je razposajeno povlekla domov.

Pred domačo hišo mu je nagajivo zapela:

»Žute ruse kak cekin, da se vraga nagledin.«

Vanek ji je pritegnil z basovskim glasom, da je sosedka radovedno pokukala skozi okno. Brez odlašanja se je odtihotapila ven, k plotu, in jela pasti zijalo. Oči so ji izstopile iz jamic, ko je zaslišala Vaneka: »Lizika, žmahna si kot brizganec iz prleškega in haloškega vina!«

»Hehehe, ti pa si kot stara slivovka, ki pozdravi vse bolezni. Pridi, bova

malce namazala ležaje z mojim vinom!« ga je potegnila v kuhinjo. Namerno je pustila odprte duri, da bi pojezila sosedo.

»Jezus ino Marija, kaj slišim!?« je soseda sklenila roke na prsih, ko je zlezla izza plota k Lizikini hiši. Pred hišo pa se je spotaknila, da je rezko zaroštalo. V trenutku je izkafrila. Tekla je, kolikor so jo noge nesle, sporočit novico o Liziki svoji najbližji sosedi.

Lizika je zaprla duri in natočila kupici: »Na najino poznanstvo, Vanek!«

»Na najino skupno srečo, Lizika!« je trčil in na dušek izpil. Nato sta si zaupala vsak svojo življenjsko zgodbo. In medtem ko je Lizika stopila v sobo ter s kola nad pečjo snela veliki klobasi, ki sta se tam sušili po kolinah, si je Vanek po domače odpel pas z zvonci in robčki ter ga obesil prek posteljne stranice v sobi. Kožuh pa je vrgel kar v kuhinjski kot.

Vino ju je prijetno osvežilo. Pomagal ji je zakuriti krušno peč. In ko sta gledala plamenasto tkanje v peči, je vprašal: »Ali ni tvoja soseda, ki je prejle oprezala izza plota, hčerka tiste, saj veš, tiste, ki se je ...«

Segla mu je v besedo: »Misliš tiste nesrečnice, ki je spravila moža s tega sveta ter ga po kosih skuhala prašičem, kasneje pa jo je razžirala vest in si je tudi ona zategnila štrik za vrat?«

»Saj ni važno, kar tako sem vprašal. Nekateri ljudje umrejo celo v bolnišnici, ker jih zdravijo z napačnimi zdravili.«

»Jaz se bolnišnic izogibam. Z zdravniki se ne kanim tožariti.«

»Prav imaš, Lizika. Tisti zdomec z griča, ki so mu operirali slepič, ko ga je udarila kap, se zdaj v nedogled tožari. V časopisu je pisalo.«

»Rekla ti bom, kot je rekel moj dedek: starih ljudi in starih omar ne predstavljaj, starega krompirja in starih čenč pa ne pogrevaj!«

»Modra ženska si. Prav čudim se, da se nisi poročila.«

»Hehe, najbrž sem bila premodra,« je porogljivo dejala, ko je z grebljico potegnila ogenj pod železni pečni trinožnik in nanj dala peč klobase ter kos začinjenega mesa. Z občudovanjem je opazoval, kako so plamenasti zublji iz krušne peči zaplesali po njenem obrazu. Samogibno jo je prijel za roke in jih poljubil: »Zlate roke imaš.«

Vrnila mu je poljub: »Ne hvali dneva pred večerom.«

»Pa saj je že noč.«

»Počakaj s hvalo, dokler se dobrote na spečejo. Na koncu bom pečenje polila še z vinom.«

»Ne delaj mi prevelikih skomin. Tudi mi smo imeli nekoč doma krušno peč. Pa je prišla starejša sestra iz Nemčije, prepričala mater, da Nemci podirajo krušne peči, ker jih bolje grejejo trajno goreče peči. Uboga mati ji je nasedla. Pozimi pa je potem skoraj jokala ob trajno goreči peči.«

»Vanek, čudno se vrti ta svet. Zdaj vikendaši po vrheh iščejo stare krušne peči, a jih domala ni več.«

»Ni prijetnejšega kotička v kmečki hiši, kot je peč.«

Razžarjena kot krušna peč se je dotaknila njegovih lic: »Tako po moje razmišljaš, da bi se kar zjokala od sreče. Po jedi se spraviva v sobo za peč.«

Mizo je pogrnila z najlepšim prtom. Vanj je bila pozimi izvezla rdeče nageljne z napisom: »Največja sreča za moža je žena, ki dobro kuhat zna!«

Za mizo sta se že zaljubljeno gledala. Smejala sta se, ko sta srebala juhico z domačimi rezanci; gledala sta se in smejala, ko sta se mastila s klobasami in pečenkico. Po dolgih letih so se jima spet prijazno smejali duhovi davnih kurentov, znanilcev plodnosti in rasti. Liziki ni bilo več težko misliti na popravilo strehe in hleva. Vse je zadobilo spet svoj smisel, ko ga je hrepeneče popeljala v sobo za krušno peč.

»Ti moj veliki korant,« mu je zapredla kot muca, »iz mene si pregnal zle sile in turobne misli. Moje srce si napolnil z upanjem.«

»Haha, zato pa smo koranti. Prinesemo radost. Z vedno nabitimi puškami sejemo življenje ...«

»Mm, to si lepo povedal,« se ga je oklenila, srečnejša, kot da bi zadela milijon na loteriji. Omamil jo je bil vonj po moškem, njegov brundajoči glas, pogled. Za krušno pečjo je začutila praznik; prodiral je iz toplih pečnih plošč, iz izrezljanega trama na stropu, iz češnjeve omare in postelje, ki ju je dedu napravil vaški mizar iz domače češnje, iz kropilnika, v katerem je bila oljčna vejica še iz babičinih časov.

Ej, kako lep je ta svet, če zna človek doživeti njegovo lepoto, in kako grozen je, kadar seva iz človeka samega groza! je toplo vztrepetalo v Liziki, ko se je z eno roko oklenila Vaneka, z drugo pa kozarčka. Napila sta na zdravje življenju. Želela sta si, naj te večerne urice trajajo dolgo, dolgo in naj se nikoli ne končajo.

Nenadejano je Vanek postavil kozarec na peč in izstrelil odločilen strel: »Ti, veš, da pod tvojim vinogradom prodaja zemljišče negospodarni Pepek. V denacionalizacijskem postopku so mu vrnili dedovo zemljo, a kaže, da ni ma odnosa do nje.«

Previdno je zasukala besede: »Hja, nekateri so hlepeče čakali na konec denacionalizacijskega postopka, zdaj, ko so dobili za boglonaj zemljo svojih prednikov, pa so se ustrašili odgovornosti do zemlje.«

»Lizika, marsikomu ne bi smeli vrniti zemlje. Nekateri daljni potomci ne premorejo niti prgišča ljubezni do nje. Pustili so jo zanemarjeno. Saj me razumeš, kaj hočem reči.«

»Prav mar jim je za zemljo prednikov, saj niso nikoli ničesar prispevali zanje. Brez občutka jo zdaj razprodajajo.«

»Saj prav zato, Lizika! Čas nama gre na roke. Kdor prodaja zemljo, ni kmet, temveč fičfirič. Zemlja ob tvojem vinogradu je za naju velika priložnost. Za naju oba je priložnost.«

»Nimam denarja za nakup zemlje, Vanek. Tod okoli zdaj kupujejo za-puščene kmetije doktorji in profesorji. Oni že vedo, da je zemlja življenje in zdravje za človeka. Trgovski potnik z brega je prodal kmetijo znanemu kirur-gu. Pravijo, da mu je kirurg naštel na mizo kup mark, rekoč: »Toliko denar-ja imam, če hočeš, napraviva kupno pogodbo, če ne, pa srečno!« In potnik se je ulovil na marke. Kirurg zdaj obnavlja domačijo.«

»Ali me sploh poslušáš, Lizika?« jo je z eno roko prijel okoli ramen, z drugo pa okoli bokov in si jo položil v naročje.

Krepko se je oprijela njegovega tilnika in mu od blizu pogledala v oči: »Uj, nisem vedela, da imaš eno oko večje in temnejše od drugega očesa! Ve-sela pa sem, da imaš rad zemljo.«

»Ti si mi ena sladka tepka. Jasno je, da imam najprej rad zemljo, šele na-to žensko. Poslušaj me. Imam nekaj prihrankov. Kakor je kirurg naštel denar potniku, ga bom jaz Pepeku – in zemlja bo ... najina.«

Kar dvignilo jo je iz naročja: »Ne vem, ali me je bolj omamil kozarec vi-na ali so me bolj omamile tvoje besede? Me snubiš ali kaj?« ga je pogledala globlje od najglobljega studenca. Tam nekje v globinah se je zalesketala čista studenčnica. Potresla ga je: »Ali misliš resno?«

Nepričakovano je gromko pribil: »Resno. Imava enako krvno skupino. Za skupaj sva.« Počasi je med svoje čokate dlani vzel njeno glavo kot zrelo bučo na njivi in ji pritisnil na usta kosmat poljub: »Tako, to pa je notarjev pečat!«

Od prevelikega navala sreče se ji je zavrtelo. Moral jo je prijeti ter še en-krat poljubiti, da se je zbrala, da je verjela.

»Če je tako ... kdaj greva gledat zemljišče?« je bistro izstrelila.

»Ti, bučka, ne prehituj, da se ne prekucneva! Sredi noči že ne.«

»Vem, moja domačija je prestara, premislil si si.«

Obrnil je besede na šalo: »Je pa zato tvoja zadnjička še povsem mlada in čvrsta, haha! Vse življenje sem iskal tako žensko, kot si ti. Ne boš mi ušla. Zato bova zemljo dokupila, da bo kruha za naju in za veliko, veliko otrok in bo v hiši veselo kot sto hudičev.«

»Joj, Vanek! Vščipni me, da bom vedela, da ne sanjam!«

Vščipnil jo je v rito, da jo je vreščaje vrglo pokonci. On pa je resno de-jal: »Potrebujeva mladega koranta, ki bo nasledil kožuh, ježevko, masko in tele robce!«

Stopila je k postelji, kjer je visel pas z zvonci in robci. Med njimi je od-krila star izvezen robec: »Hej! Kje pa si dobil tale robec?«

Pogledal ga je: »Kaj pa vem. Kmalu bo menda star že deset let.«

»Ta robec sem izvezla jaz. Poglej moji začetnici v robu! Lahko da si ga vzel moji sošolki, ali celo meni.«

»No, vidiš, kako je svet majhen! Usoda že ve, kako in kaj je treba. Samo ljudje sami včasih preveč zapletamo povsem preproste reči.«

»Če je tako, le pohitiva, saj nama je v življenju odcurljalo že veliko časa!« je stopila k oknu.

Noč je bila kot umita. Skozi okno je videla obrise gričev, topolov in hiš. Zgoraj, med zvezdami, je migljala slepeče sijoča luna, podobna prav velikemu zlatemu soncu. V bleščeči mesečini so od bližnjih dreves padale dolge zveržene sence. Še domačega psa, ki je zamaknjeno zrl v luno in kdaj pa kdaj pritajeno zatulil, je spremljala dolga senca.

»Tako razžarjena je, da bi se lahko sončil pod njo,« ji je na uho zabrun-dal Vanek.

»Da, toplo, skoraj kot sonce, me greje s svojimi žarki,« je prevzeto dahnila.

Kot uročena sta stala ob oknu. Počasi sta drug drugemu slekla obleko. In čeprav je na kurišču v krušni peči ostal samo še pepel, je skozi lončene plošče prodirala v sobo prijetna toplota.

V soju potepuškega sonca se je Lizika oklenila svojega mesečevega koranta, angelsko nagega – samo njen robec je imel zavezan okoli vratu.

Spustil je zavese, jo dvignil v naročje in odnesel v posteljo: »Tako, da nau ne začne trkati luna. Pa tudi ni dobro, če na dojenčka pada lunin svit.«

Tako ognjevito se je privila k njemu, da so zvonci na posteljni stranici gromko zazvončkljali: »Bimbo, misliš, da nastane dojenček tako hitro?«

»Ne vem, moja pokojna žena ni mogla imeti otrok. Mislim pa, da je najin otročiček že z nama – samo čaka na svoj čas, da se nama predstavi z jomkom in smehom.«

Vso noč in ves dan so zvonili korantovi zvonci na posteljni stranici. Z njimi je veselo poskakovala postelja. Zvonci so s posebnim zvenom udarjali ob stranico iz češnjevine.

Dobra soseda je raznesla novico o zvonkljanju po vsej vasi. In ko je jermen z zvonci zdrsnil na tla ter so zvonci na njem utihnili, so tri dni in tri noči zvončkljali po hiši duhovi davnih korantov pesem rodnosti.

Šest dni in šest noči se je njun sesuti svet spet sestavljal v ljubezni in načrtih. Sedmi dan sta marljivo zažvrgolela okoli hiše; živahno kot škrjančka, ko si na pomlad spletata gnezdo in v tem čutita radostni smisel ter nepremagljivo slo po življenju, kjer delo oživlja in ne utruja.

Začutila sta radost bivanja, v katerem se skozi čas rojevajo veseli joki potomcev in ko stopijo na to našo lepo zemljo, že ob prvih stopinjah zaslužijo v sebi ljubezen davnih prednikov – korantov.

V deželi korantov je največja dediščina ljubezen do zemlje, ki jo mati in oče zapustita svoji otrokom. Liziki in Vaneku so starši zapustili to dediščino v obilni meri. Dojela sta, da postane v ljubezni delo na zemlji obredna pesem,

ne trpljenje. Vsako jutro kliče zemlja kmeta kot mati svojega otroka. In vsak večer mu zapoje obredno pesem dela.

Dan na dan sta razkrivala globlje vzgibe za svojo pripadnost zemlji; tej grenki in sladki zvodnici, ki človeka osreči, a tudi izmozga. Mogoče pa je prav v tem zemljina zanka? Morda je zemlja edina možnost odrešitve na tem svetu? Vanjo je položena skrivnost, ki daje klitje, rast in zorenje ter sončna in senčnata razpoloženja. Pri obnavljanju domačije sta spoznavala, da je edini pravi človekov Bog zemlja in ga zunaj zemeljske črte ne bosta našla, če ga ne najdeta v njej sami.